



سه ویژگی امام حسین(ع) به روایت پیامبر(ص)/ حقیقت رحمت الله الواسعه

تأکيدات فراوانی در روایات، مبنی بر زیارت حضرت سیدالشهدا(ع) آمده است. در کنار این تأکيدات ذکر خصائص خاصه امام حسین(ع) و زیارت آن حضرت همواره توسط بزرگان قابل توجه و تأمل بوده است.

تأکيدات فراوانی در روایات، مبنی بر زیارت حضرت سیدالشهدا(ع) آمده است. در کنار این تأکيدات ذکر خصائص خاصه امام حسین(ع) و زیارت آن حضرت همواره توسط بزرگان قابل توجه و تأمل بوده است.

به مناسبت ایام ولادت حضرت امام حسین(ع) به سراغ دو تن از کارشناسان و وعاظ دینی کشور رفتیم تا در خصوص خصائص امام حسین(ع) با آنها گفتگو کنیم. متن زیر مشروح گفتگوی مهر با این کارشناسان دینی است.

ميلاد امام حسین(ع) با اشک همراه شد

حجت الاسلام مهدی بنیانیان در توضیح احوالات بعد از ولادت امام حسین(ع) گفت: آنچه در روایات و تاریخ شیعه دریافت می شود این است که مولود سیدالشهدا با گریه و اشک ریختن بر مصائب ایشان همراه بوده است. نقل های مختلفی داریم که جبرئیل قبل و بعد از تولد امام حسین(ع) بر رسول خدا نازل شده و روضه کربلا را خوانده است.

وی افزود: قبل از ولادت امام حسین(ع) نیز حضرت فاطمه(س) به پیامبر در مورد سخن گفتن طفل با ایشان خبر داده بود که پیامبر اکرم(ص) روضه این فرزند را برای دختر خود خواند. لذا میلاد امام حسین(ع) با اشک همراه شد.

این کارشناس دینی گفت: پیامبر مباحث شفاعت را پس از این مولود مطرح کردند. در حدیث شریف کسا آمده است هر کدام از اهل بیت که به پیامبر وارد می شود آن حضرت جمله ای در مورد آنها می فرماید و وقتی امام حسین وارد می شود، پیامبر می فرماید: «السلام علیک یا شافی امتی». یعنی بحث شفاعت امت رسول الله، پس از این مولود آغاز می شود.

وی ادامه داد: چند اعجاز نیز پس از ولادت امام حسین(ع) رخ داده است که یکی از آنها شفا گرفتن فطرس ملک است که به یمن قدوم این مولود صورت گرفته است.

حقیقت رحمت الله الواسعه

حجت الاسلام بنیانیان در مورد خصائص سیدالشهدا گفت: یکی از ملاک های بارزی که در شخصیت سیدالشهدا توجه همه را جلب کرده است این است که آن حضرت حقیقت رحمت الله الواسعه خداست که در روایات متعدد به این امر اشاره شده است. این خصیصه در سیدالشهدا به شدت بروز دارد. لذا در کربلا امام حسین(ع) با حضرت حر(ع) نیز که در سپاه دشمن بود و مانع ورود حضرت به کوفه شده بود با رحمت خود رفتار کرد و وقتی حر در روز عاشورا وارد خیمه سیدالشهدا می شود، حضرت به او می فرماید: «یا حر ارفع راسک»، سرت را بالا بیاور.

وی ادامه داد: حتی وقتی شمر وارد قتلگاه می شود، سیدالشهدا جمله عجیبی به شمر می گوید. شمری که از صبح در همه جنایت های کربلا سهیم بوده است. اما لحظه ورود شمر به قتلگاه، حضرت به ایشان می فرماید من تا دقایقی دیگر بر اثر این زخم ها از این دنیا می روم. لذا آن نیت خود را اجرا نکن و برو، من تو را شفاعت خواهم کرد که در قیامت کنار جدم رسول الله(ص) بنشینم.

این کارشناس دینی افزود: چرا امام حسین این جمله را به شمر می گوید؟ چون او اباعبدالله است. او پدر بندگان خدا و پدر عباد است. این پدر برای همه خلق باید پدری کند. این همان رحمت الله الواسعه بودن آن حضرت است.

بنیانیان گفت: رحمانیت خدا به این معنی است که وقتی باران می بارد در همه زمین ها اعم از گنه کار و اولیا خدا می بارد و فرقی بین مومن و کافر وجود ندارد و به همه رحمت می رساند. بخاطر همین همه عالم دارند ذیل محبت سیدالشهدا جمع می شوند. چون تحقق ظهور به این است که مردم دور سیدالشهدا جمع شوند.

حقایق زیارت سیدالشهدا

این کارشناس دینی در مورد خصائص زیارت سیدالشهدا گفت: در مورد زیارت سیدالشهدا توصیه می کنم همه کسانی که محب آن حضرت هستند کتاب کامل الزیارات ابن قولویه را مطالعه کنند. باید بفهمیم که حقیقت زیارت چیست. شما عباراتی در زیارت سیدالشهدا می بینید که در مورد هیچ مناسکی این عبارات وجود ندارد. باید به این فکر شود که چرا عبارات زیارت سیدالشهدا را استثنا کرده اند؟

وی افزود: امام صادق(ع) حضرت فرمودند اگر ما حقایقی از زیارت سیدالشهدا را به شما بگوییم، شما از شدت ذوق زیارت در دم جان می دهید. یا می فرمایند که اگر بفمید خداوند در زیارت سیدالشهدا چه چیزی به شما عطا می کند به روی هم شمشیر می کشید تا به کربلا برسید! این روایات عجیبی است که همه آن در کامل الزیارات وجود دارد و مورد تأیید است.

بنیانیان گفت: اهل بیت فرموده اند که ما چیزی در این باب نمی گوییم. اما همان چیزهایی که گفته اند نیز بسیار عجیب است. مثلاً فرموده اند که «من زار حسین بن علی بکربلا کمن زار الله فوق عرشه». این خیلی عبارت عجیبی است. روایتی از امام صادق در کامل الزیارات وجود دارد که حضرت می فرماید شبهای جمعه خدا زائر سیدالشهدا است. امام کاظم در بحث زیارت سیدالشهدا می فرماید که کمترین چیزی که خدا به زائر بخاطر زیارت سیدالشهدا عطا می کند این است که گناهان گذشته و

آینده او بخشیده می شود.

امر امام هادی(ع) به زیارت سیدالشهدا با وجود خطرات

این کارشناس دینی ادامه داد: در هیچ مناسکی اجازه ندارید به خود یا مال یا اطرافیان خود ضرر وارد کنید. اگر به جان و مال در خطر باشد حج تعطیل می شود. اما در مورد زیارت سیدالشهدا اینگونه نیست. در زمان امام هادی(ع) خدمت آن حضرت رسیدند و عرض کردند که بخاطر زیارت سیدالشهدا دست را قطع می کنند، حضرت فرمودند که با این حال به زیارت بروید. عرض کردند یک دست و یک پا را قطع می کنند باز هم حضرت امر به زیارت فرمودند. به حضرت عرض کردند از هر دو نفر زائر، یک نفر را می کشند، باز هم امام هادی(ع) امر به زیارت فرمودند.

بنیانیان افزود: بر همین اساس و باور در همین زمان اخیر نیز صدام دوازده هزار نفر کشت تا راه کربلا را ببندد. این زیارت در عالم استثنا شده است.

کربلا محور ظهور بقیه الله برای تعالی عالم است

وی ادامه داد: در مفاتیح آمده است که وقتی امام صادق در مورد زیارت سیدالشهدا صحبت می کنند تنها لفظ واجب شرعی را به کار نمی برند. همه طور می فرمایند که باید به زیارت بروید و حتی لفظ واجب به معنای واجب تاکیدی(نه شرعی) را بکار می برند. می فرمایند دوستان ما اگر غنی هستند باید سه بار به زیارت سیدالشهدا بروند و کسانی که فقیر هستند سالی یک بار و یا در عبارت دیگر سه سال یکبار باید به زیارت کربلا بروند.

این کارشناس دینی گفت: همه این روایات خبر از یک اتفاق مهم می دهد که کربلا محور ظهور بقیه الله برای تعالی عالم است. امام زمان طوقه ای به شیخ مفید نوشته اند که علت غیبت ما این است که شما تحت امر ما اجتماع قلوب ندارید. لذا اکنون ما در اربعین این اجتماع قلوب را می بینیم. تنها راهی که ما به ظهور امام زمان برسیم و عالم به آن غایت خود برسد، اجتماع مردم در کربلا است. بخاطر همین است که اهل بیت تاکید بر زیارت دارند. لذا امام جواد(ع) فرمودند هر روز می توانید زائر سیدالشهدا باشید.

وی در خصوص آثار زیارت کربلا گفت: عزت دنیا، طول عمر، راحتی قبر و برزخ، اعجاز در موافقی که در آن عالم گیر خواهیم کرد، نتیجه زیارت سیدالشهدا است. از همه اینها که بگذریم خوب است به این روایت اشاره کنم که راوی آن عایشه است و اهل سنت نیز این روایت را نقل کرده اند که روایت مفصلی است. اما من جمله آخر آن را عرض می کنم که پیامبر فرمودند هر قدم به سمت کربلا 99 حج و 99 عمره و 99 جهاد به همراه من خواهد بود. روایتی از امام صادق وجود دارد که بی نظیر است. حضرت می فرمایند کسی که به زیارت امام حسین(ع) برود به هر قدمی که یکی از فرزندان اسماعیل را آزاد کرده است. در نهایت امام رضا می فرمایند دوستان ما همه این ثواب ها را می دانند اما به این خاطر به کربلا می روند که مادر ما فاطمه(س) را شاد کنند.

حجت الاسلام بنیانیان در مورد خصائص قبه سیدالشهدا گفت: یکی از آن چیزهایی که در روایات ما استثنا شده است وعده ای است که جبرئیل بعد از تولد سیدالشهدا به پیامبر می دهد که یکی از آن وعده ها این بود: «استجابہ تحت قبته و شفا فی تربته». فرمود دعا تحت قبه امام حسین مستجاب می شود که این امر توسط اهل بیت تاکید شده است. به عنوان مثال وقتی امام هادی(ع) بیمار می شوند، به یکی از دوستان خود مبلغی پول می دهند و می فرمایند شما بروید و برای شفای من تحت قبه سیدالشهدا دعا کنید. آن فرد سوال می کند که شما امام زمان هستید و من می دانم که حیات و ممات عالم تحت اختیار شماست، چرا من تحت قبه سیدالشهدا برای شما دعا کنم؟ حضرت در پاسخ می فرمایند ما اهل بیت هم دوست داریم که شفای خود را از ناحیه سیدالشهدا بگیریم چون خدا استجاب دعا را تحت قبه سیدالشهدا قرار داده است.

امام حسین(ع) باب نجات امت

وی ادامه داد: احادیثی که از اهل بیت در مورد دوران آخر الزمان به ما رسیده است نشان می دهد که نگه داشتن دین مانند نگه داشتن آتش در کف دست است. امام حسن عسکری(ع) فرمودند در آخر الزمان مردم فکر می کنند مومن از دنیا می روند در حالی که کافرنند. دعای مخصوصی که توصیه شده در دوره ما یعنی آخرالزمان خوانده شود دعای «الهی عظم البلاء» است. یعنی در دوران بلا و سختی هستیم. امام زمان فرمودند که یک راه نجات دارید. حضرت در زیارت ناحیه فرمودند «السلام علیک یا بات نجات امه» لذا اگر می خواهیم نجات پیدا کنیم و دین ما حفظ شود یک راه در آخر الزمان وجود دارد و آن حضرت اباعبدالله(ع) است.

سه ویژگی امام حسین(ع) به روایت پیامبر(ص)

حجت الاسلام عبدالله کرمی نیا در مورد خصائص سیدالشهدا(ص) گفت: روایتی از پیامبر اکرم(ص) آمده است که سه مبارکی و میمنت به حسین بن علی(ع) داده شده است. بر اساس این سه ویژگی، امام حسین(ع) با دیگر اهل بیت و معصومین متمایز شده است.

وی ادامه داد: یکی «شفا فی تربته» است که در تربت مضجع شریف امام حسین(ع) شفا قرار داده شده است. خوردن خاک حرام است ولی تربت سیدالشهدا به میمنت آن حضرت و مبارکی و تبرک ایشان نه تنها حرام نیست بلکه خوردن آن مستحب است. لذا در احکام داریم که وقتی طفل به دنیا می آید مستحب است که کام او را با تربت امام حسین(ع) بردارند. همچنین مستحب است قبل از اینکه میت را دفن کنند در دهان و زیر زبان و روی پیشانی و کف دست آن تربت قرار دهند. لذا خوردن تربت قبر سیدالشهدا موجب شفای همه دردهاست. یکی از روایاتی که روی ضریح قبلی امام حسین(ع) طلاکوب شده بود

همین حدیث پیامبر بود.

این کارشناس دینی در مورد دومین خصوصیت امام حسین(ع) گفت: دومین خصوصیت «و الاستجابة الدعا تحت قبته» است که دعا زیر قبه امام حسین(ع) مستجاب است. لذا فرمودند وقتی به آنجا مشرف شدید حاجات خود را طلب کنید. طبق این فرمایش نبوی یکی از جاهایی که دعا مستجاب است همین زیر قبه امام حسین(ع) است. در مورد خاک قبر فرموده اند که تا یازده متر دور قبر، تربت محسوب می شود که به آن حائر حسینی گفته می شود.

وی ادامه داد: وقتی متوکل برای محو نام و یاد حسین بن علی(ع) بر روی قبر آن حضرت آب انداخت. در روایت داریم که آب از جایی به بعد جلوتر نرفت و در اصطلاح تحیر پیدا کرد و حیران شد. به آن محدوده حائر گفته اند. بعضی فرمودند خاک آن قسمت تربت محسوب می شود.

این کارشناس دینی گفت: وقتی امام حسین وارد کربلا شدند زمین هایی را خریداری کردند و این را پیش بینی کردند که این محل زیارت گاه خواهد شد و می خواستند زوار زیر دین کسی نباشند. بخاطر همین بعضی دیگر از بزرگان فرموده اند که کل خاک کربلا تربت محسوب شود.

وی ادامه داد: همین که از خاک کربلا برای مهر و تسبیح استفاده شود جز استحباب هاست. حضرت زهرا(س) از تربت قبر حمزه سیدالشهدا برای درست کردن تسبیح و مهر استفاده می کردند. بعد از شهادت امام حسین(ع) هم مهر و هم تسبیح از خاک مقدس ایشان درست شده است و همه اینها تعظیم و تکریم را می رساند تا جایی که خوردن آن نیز به جهت شفا توصیه شده است. در نهایت اجابت دعا هم در کنار قبر مطهر و حائر حسینی قریب به اجابت است.

حجت الاسلام کرمی نیا در مورد ویژگی سومی که رسول اکرم در خصوص امام حسین(ع) فرموده است، گفت: «و الائمة من ولده» یعنی ائمه بعد از امام حسین همه از اولاد آن حضرت هستند. لذا امام زمان هم که می خواهند خود را معرفی کنند می فرمایند من نهمین فرزند از نسل حسین(ع) هستم. لذا خدا به خاطر جهاد و مقاومتی که حسین بن علی(ع) برای حفاظت از دین و راه خدا به خرج داد. این ویژگی را به آن حضرت عنایت نموده است.

وی ادامه داد: در روایت داریم قبل از ولادت امام حسین(ع)، زهرای مرضیه گاهی اوقات دچار پریشانی می شدند. رسول اکرم وارد می شدند و می دیدند حضرت زهرا گریان هستند و وقتی سبب را سوال می کردند می فرمودند این فرزندی که در رحم دارم گاهی با من حرف می زند و چیزهای می گوید. گاهی اوقات می گوید انا الغریب و انا العشان. به هر حال این امر موجب ناراحتی مادر می شود. لذا وقتی پیامبر می خواهد حضرت زهرا را تسلی بدهند یکی از بشارت هایی که به حضرت زهرا دادند همین بود که «و الائمة من ولده» که امامان پس از حسین بن علی(ع) همه از نسل حسین تو هستند و مهدی ما از نسل حسین توست که یک روز خواهد آمد و انتقام همه ظلم ها و ستم ها را خواهد گرفت. لذا این سه ویژگی که عرض شد روایتی از پیامبر اکرم(ص) در این خصوص بود.

این کارشناس دینی در خصوص آثار زیارت سیدالشهدا گفت: روایات بسیار مفصلی در باب زیارت امام حسین(ع) وجود دارد. این تاکیدات بخاطر عظمت سیدالشهداست که دائما بشریت و خصوصا محبین و شیعیان راه ایشان را فراموش نکنند. این همه تاکید و تحریک قطعا همین است که هیچ وقت دچار فراموشی و دچار کهنگی نشود.

آثار زیارت امام حسین(ع)

وی ادامه داد: پیامبر فرمود «ان لقتل الحسین حراره فی قلوب المومنین لا تبرد ابدا» از شهادت امام حسین حرارتی در دل مومنین هست که هرگز رو به سردی نخواهد گذاشت. اهل بیت خواستند که این محبت و حرارت و جوشش دائما در قلوب مومنین وجود داشته باشد. لذا تاکید می شود که در خصوص زیارت امام حسین(ع) می کردند نیز از همین جهت بوده است.

این کارشناس دینی گفت: ما در روایات داریم سلاطین جور راه کربلا را می بستند و اجازه نمی دادند مردم به زیارت بروند تا به زعم خود نور اهل بیت را خاموش کنند. خدا در قرآن می فرماید: «يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَهِهِمْ» کسانی می خواهند با باد دهان خود نور خدا را خاموش کنند، خداوند نور خود را تمام خواهد کرد و هرگز نخواهد گذاشت این نور خاموش شود.

وی ادامه داد: یکی از کارهایی که اهل بیت در طول تاریخ می کردند این بود که دوستان و یاران خود را تحریک به زیارت حسین بن علی می کردند. گاهی اوقات امام صادق(ع) خودشان هزینه سفر افراد را تقبل می کردند و توشه راه آنان را می دادند تا زیارت امام حسین(ع) خلوت نباشد و دائما این شور و نشاط و حال وجود داشته باشد.

این کارشناس دینی گفت: تاکیدات ثواب هایی که برای زیارت امام حسین(ع) فرمودند نیز به همین خاطر است که مثلا گاهی با حج یا عمره مقایسه شده است. در بعضی از روایت هر قدم معادل با حج در نظر گرفته شده است. مثلا فرمودند زیارت کربلا ده حج و عمره ثواب دارد و راوی تعجب می کند. حضرت عدد را بالا می بردند و تا صد حج و عمره و تا هزار حج و عمره ثواب ها را اضافه کردند.

وی ادامه داد: در بعضی دیگر از روایات اهل بیت می فرمودند که زیارت کربلا معادل حج و عمره ماست. حج و عمره پیامبر و اهل بیت که مقبوله است لکن مساوی با زیارت کربلا زائران قرار داده شد. گاهی هر قدم را معادل عمره گرفته اند.

حجت الاسلام کرمی نیا گفت: حال اینکه چرا زیارت کربلا با حج مقایسه شده بحث مفصلی است اما یکی از ویژگی های حج این است که جامع همه عبادات است. احرام و دوری گزیدن از خیلی از حلال ها و نماز و عبادت شخصی و عبادت اجتماعی در آن وجود دارد و جامعیتی دارد. لذا زیارت سیدالشهدا با حج مقایسه شده است. یکی از چیزهایی که اهل بیت برای تهییج و تحریک مردم به زیارت سیدالشهدا انجام دادند، همین مقایسه با حج بوده است.

وی ادامه داد: در برخی از روایات داریم که کسی که امام حسین را زیارت کند انگار ما اهل بیت را زیارت کرده است. مثلاً با زیارت پیامبر یا امیرالمومنین یا ائمه دیگر مقایسه شده است. اما ما ظاهراً فقط راجع به امام حسین این روایت را داریم که کسی که حسین بن علی را زیارت کند «کمن زار الله فوق عرشه» انگار خدا را در عرش او زیارت کرده باشد. لذا زیارت امام حسین معادل زیارت خدا قرار داده شده است. چون حسین بن علی کسی است که پرچم توحید را در عالم بلند کرده است و این مقام به این عزیر الهی وا نهاده شده است.

این کارشناس دینی در پایان گفت: کتاب کامل الزیارات ابن قولویه قمی که استاد شیخ مفید بوده، کتاب بسیار مستندی است و بسیاری از بزرگان ما اسامی کسانی که نام آنها در سلسله احادیث کتاب کامل الزیاره آمده را ثقه می دانند.

وی گفت: این کتاب جامع روایاتی است که درباره زیارت اهل بیت آمده است اما بخش اعظم این کتاب روایات در باب زیارت حسین بن علی است و بخش کمتر آن در خصوص زیارت سایر ائمه است. این کتاب در دسترس است و می توان به آن مراجعه کرد.